

Відповіді
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження проєкту експертного висновку галузевої експертної ради
щодо можливості акредитації освітньо-наукової програми
49565 «Нейропсихологія», рівень вищої освіти: «Магістр»,
спеціальність 053 – «Психологія»,
форма навчання денна

Київський національний університет імені Тараса Шевченка висловлює глибоку вдячність ГЕР за ретельний кваліфікований аналіз освітньо-наукової програми «Нейропсихологія» та висловлені рекомендації щодо її удосконалення. Вважаємо, що вони є важливими і їх урахування дозволить покращити підготовку магістрів зі спеціальності «Нейропсихологія» в університеті. Запевняємо, що усі рекомендації будуть враховані у вказані терміни і при підготовці нових редакцій освітньо-наукової програми.

Разом з тим, вважаємо за необхідне навести короткі пояснення щодо конкретних рекомендацій.

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ	Проєкт висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень А</p>	<p>Університет висловлює вдячність за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОНП за цим критерієм.</p>	<p>Рівень відповідності Критерію Рівень В</p> <p>1. Мета ОНП «Підготовка фахівців з нейропсихології» недостатньо відображає її специфіку – освітньо-наукова та фактично дублює інтегральну компетентність. Це означає, що метою програми є досягнення ІК, що значно звужує її, зводить до мети навчання здобувачів.</p> <p>2. Наявність інноваційних ОК, зокрема «Методи дослідження мозку», «Нейропсихологія емоцій та тілесності» відповідає меті ОНП та визначеному підкритерію.</p> <p>3. Попит серед роботодавців регіональних організацій на майбутніх випускників ОНП не підтверджено відповідними запитами з боку організацій та договорами про співробітництво.</p>	<p>1. З урахуванням зауважень ГЕР, мету ОНП буде розширено у бік формування у здобувачів знань та навичок дослідника під час чергового перегляду програми.</p> <p>2. У відгуках стейкхолдерів-роботодавців (зокрема, ТОВ «Клініка Денис» та «Діагностика 360») відображено загальну потребу у фахівцях з нейропсихології без конкретизації за окремими науковими дисциплінами.</p> <p>3. Угоди у яких працедавці наперед беруть на себе зобов'язання про працевлаштування на сьогодні практично немає, а ті що є, найчастіше є деклараціями і не містять конкретних зобов'язань. Найкращою оцінкою наявності попиту роботодавців на випускників є рівень працевлаштування за фахом упродовж першого року після випуску.</p>
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p> <p>Слабкі сторони, недоліки</p>	<p>Навчальний план ОНП «Нейропсихологія» містить такі дисципліни, як «Методологія та організація наукових</p>	<p>Рівень відповідності Критерію Рівень В</p> <p>1. Відповідно до ч. 5, ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» (https://bit.ly/3IrQJdI) освітньо-</p>	<p>1. Обов'язковий блок ОНП містить дисципліни, що утворюють дослідницьку компоненту, такі як «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності», «Методи дослідження мозку»,</p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ	Проект висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
<p>рекомедації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.</p> <p>Відсутність окремого блоку ОК, щоб демонстрував наукову складову ОНП</p> <p>Незбалансованість відповідності програмних компетентностей до ОК та незбалансованість забезпечення ПРН відповідними ОК</p> <p>Відсутність науково-дослідницької практики</p> <p>Рекомендації: Передбачити окремий блок дисциплін наукового спрямування</p> <p>Збалансувати відповідність програмних компетентностей і ОК, на яких вони формуються, а також збалансувати забезпечення ПРН відповідними ОК, відповідно відобразити це змістовно у силабусах ОК;</p> <p>Передбачити науково-дослідницьку практику</p> <p>Рівень відповідності Критерію</p>	<p>досліджень з основами інтелектуальної власності», «Методи дослідження мозку», «Дизайн психологічного дослідження з елементами математичної статистики». Разом вони значною мірою дозволяють сформувані компетентності, необхідні майбутнім вченим для проведення наукових досліджень у нейропсихології.</p> <p>Подальше вдосконалення наукової складової ОНП планується проводити з урахуванням відгуків наукової спільноти.</p> <p>Приймаємо таку рекомендацію.</p> <p>Обов'язково збалансуємо відповідності програмних компетентностей до ОК забезпечення ПРН відповідними ОК при наступному перегляді ОНП, що знайде відповідне відображення у силабусах ОК.</p> <p>ОНП містить два види практики, заплановані на 4 семестр навчання за програмою: виробничу та асистентську. Наявність виробничої практики уявляється дуже важливою з урахуванням відгуків здобувачів,</p>	<p>наукова програма магістра обов'язково має включати дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків (обсяг програми – 120 кредитів ЄКТС). Водночас, у ОНП Нейропсихологія не відображено обсяг дослідницької (наукової) компоненти.</p> <p>2. В цілому освітні компоненти включені до ОНП дозволяють досягнути визначених Стандартом результатів навчання. Водночас, структурно-логічна схема, представлена в ОНП, має еkleктичний характер, адже представлені тільки блоки, які не ілюструють зв'язків між дисциплінами.</p> <p>3. ГЕР погоджується з ЕГ, що потребують удосконалення матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП та відповідності програмних результатів навчання відповідним компонентам ОНП в частині їх змістовної збалансованості.</p> <p>4. Відповідно до п. 2.2.2 – 2.2.7 «Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін» (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20vyboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF) здобувачі освіти мають право обрати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибіркової частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня, а за умов погодження із деканом факультету – з програм іншого рівня. Водночас передбачена наявність варіативної складової навчального плану програми, на якій навчається студент, яка спрямована на поглиблення певних фахових навичок студента. При цьому недостатньо чітко визначено алгоритм поєднання цих двох опцій. У ЗВО розроблено та діє «Положення про порядок</p>	<p>«Дизайн психологічного дослідження з елементами математичної статистики». Разом з кредитами, які відводяться на підготовку дипломної роботи, це становить 25 кредитів. Решту, яка необхідна для набрання 36 кредитів (30 % від 120 кредитів), доповнюють окремі модулі таких курсів, як «Професійна та корпоративна етика» (2 кредити з 3), «Еволюційна психологія» (1 кредит з 3), «Нейрохімія та психофармакологія» (2 кредити з 5), «Поведінкова генетика та епігенетика» (2 кредити з 3), «Когнітивна та соціальна нейропсихологія» (3 кредити з 7); частина кредитів Виробничої (3 кредити з 9) та Асистентської практики (2 кредити з 6). Загальна кількість кредитів – 40, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту». Збільшення дисциплін науково-дослідного спрямування за рахунок тих, що мають прикладну спрямованість, суперечила б побажанням як стейкхолдерів, так і здобувачів.</p> <p>Виділення тих частин програми які формують якості дослідника в окремий блок є неприйнятним – це сприятиме формуванню ставлення до таких дисциплін як до другорядних.</p> <p>2. В структурно-логічній схемі, представленій в ОНП (стор. 20 опису програми), достатнім чином відображені зв'язки між змістовними блоками навчальних курсів. Саме такий рівень узагальнення нам уявляється оптимальним у режимі інфографіки.</p> <p>3. Ми погоджуємось з тим, що мають бути більш збалансованими матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП та відповідності програмних результатів навчання відповідним компонентам ОНП, і</p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ	Проект висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
Рівень В	<p>результатів їх опитування, а також запитів стейкхолдерів-роботодавців. У той же час, асистентська практика також спрямована на формування важливих компетентностей, адже мінімальним рівнем знань, умінь та навичок у контексті викладацької діяльності має володіти будь-який фахівець, що здобув вищу освіту ОС «Магістр», навіть якщо йому не присвоюється професійна кваліфікація викладача. Тому введення у структуру ОНП науково-дослідницької практики за рахунок зменшення обсягу вже існуючих практичних компонентів ми вважаємо дискусійним. Удосконалення практичних навичок дослідника планується здійснювати в процесі підготовки здобувачем кваліфікаційної роботи, а також шляхом пошуку баз виробничої практики, які окрім прикладної спрямованості також займаються науковою діяльністю (наприклад, база, з якою наразі</p>	<p>реалізації студентами КНУТШ права на вільний вибір дисциплін». Водночас, наявність у програмі Атестаційного іспиту дисциплін вибіркового блоку унеможливило формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти, адже ставить їх у залежність від вибору конкретних дисциплін.</p>	<p>плануємо рухатись у цьому напрямку</p> <p>4. Університет використав свої права академічної автономії для забезпечення максимально можливого рівня свободи здобувачів у формуванні своїх індивідуальних освітніх траєкторій. Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса (https://www.knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf, процедура 2.7) передбачено такі варіанти вибору дисциплін: з варіативної складової навчального плану освітньої програми, на якій студент навчається; із блоку дисциплін навчального плану іншої освітньої програми того ж освітнього рівня; із блоку обов'язкових дисциплін іншої освітньої програми іншого освітнього рівня; в іншому ЗВО за умов реалізації студентом права на академічну мобільність. В Університеті створені та діють особисті онлайн-кабінети для студентів в системі Triton (https://student.triton.knu.ua), через яку студенти обирають вибіркові компоненти.</p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ	Проект висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
	<p>ведеться співпраця: Український центр нейромаркетингових та поведінкових досліджень «Beehivior»).</p>		
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.</p> <p>Положення, що регулює перезарахування результатів, отриманих в неформальній освіті не прийнято, в процесі розробки. Рекомендації: передбачити кроки реалізації неформальної освіти після прийняття положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень В</p>	<p>1. На факультеті психології станом на листопад 2022 року не регламентовано процес визнання результатів неформальної освіти. КНУТШ планує ввести у дію таке положення в 2023 році. З рекомендацією передбачення кроків реалізації неформальної освіти після прийняття положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, погоджуємось.</p>	<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання Рівень відповідності Критерію Рівень В</p> <p>Позитивно вважаємо практику розробки положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Відсутність відповідних кейсів на ОНП свідчить про перспективність розгляду даного питання в межах колективу НПП, які її реалізують.</p>	<p>Додатково зазначимо, що на сьогодні кожен викладач має право включити до робочої програми дисципліни відомі йому курси неформальної освіти, спрямованість, якість і рівень яких він вважає відповідними до рівня програми і завдань дисципліни.</p> <p>У такому випадку (коли викладач рекомендує здобувачам освіти конкретні програми неформальної освіти як інструмент поглибленого опанування цілей навчальної дисципліни та бере на себе відповідальність за рекомендацію і визнання результатів і, можливо, оцінки) інформація щодо можливості визнання результатів неформального та/або інформального навчання за ОК чи з окремою частиною, видом навчальної роботи за освітнім компонентом відображається в РПНД. Оприлюднена інформація є зобов'язанням викладача за яке він несе відповідальність не тільки перед здобувачами, але й перед ЗВО (забезпечення дотримання якості). Якщо викладач не вважає за можливе рекомендувати якийсь курс (платформу, вид діяльності) то здобувач може подати у встановленому порядку декларацію про попереднє неформальне (інформальне) навчання, за результатом розгляду якої йому будуть визнані (або не визнані) відповідні результати навчання.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p> <p>Слабкі сторони,</p>	<p>Навчання студентів тому, щоб розмежовувати поняття «академічної свободи» та «академічної добросовісності» доцільно</p>	<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою Рівень відповідності Критерію Рівень А</p>	<p>Університет висловлює вдячність за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик за ОП.</p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ	Проект висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
<p>недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <p>1. Недостатнє розуміння та розмежування здобувачами таких понять “академічна свобода”, “академічна доброчесність”.</p> <p>2. РНП не містять інформації щодо нарахування балів за конкретні завдання з аудиторної та самостійної роботи.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. Провести семінари/вебінари на тему наукової етики та наукової свободи для здобувачів вищої освіти.</p> <p>2. Розробити вимірювальні, чіткі, зрозумілі, валідні критерії оцінювання спрямовані на мінімізацію суб’єктивного чиннику під час оцінювання рівня підготовки здобувача вищої освіти всіх форм навчання відповідно заявлених в освітній програмі і робочій програмі навчальної дисципліни результатів навчання.</p>	<p>починати проводити під час бакалаврату, наприклад, в межах такого курсу, як «Вступ до університетських студій», що і має місце на факультеті. На ОС «Магістр» інформування студентів з даних питань відбувається під час викладання курсу «Професійна та корпоративна етика» (2 семестр навчання).</p> <p>3 рекомендацією стосовно спеціалізованих семінарів/вебінарів цілком погоджуємось.</p> <p>Критерії оцінювання закріплені у таких документах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сторінка 3 у програмі Атестаційного іспиту; - Опис ОНП Нейропсихологія (стор. 21-22); - У кожній РНП, наприклад РНП «Нейропсихологія особистості» (стор. 4-8); - Курапов А. О., Ягіяєв І. І. Навчально-методичний посібник з написання курсових та дипломних робіт за вимогами АРА (стор. 66-67); - Методичні рекомендації з написання магістерських робіт (стор. 10-12). 		

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ	Проект висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
<p>3. Зазначити в розкладі занять ID щодо доступу до платформи дистанційного навчання.</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень В</p>	<p>- Гуглкласах, в яких працюють викладачі. Вважаємо, що наразі для студентів ОС «Магістр» достатньо уніфікації критеріїв, їх вимірюваності, чіткості, зрозумілості, валідності. ID щодо доступу до платформи були прибрані з розкладу, оскільки останнім часом збільшилися випадки відвідування занять сторонніми особами, які мали на меті зрив роботи. Тому було прийнято рішення надавати посилання в навчальну частину на початку вивчення навчальної дисципліни, розміщувати посилання в спеціалізованому Телеграм-каналі NeuroMagKNU, до якого підписані тільки студенти та викладачі ОНП.</p>		
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p>	<p>ОНП «Нейропсихологія» ОС «Магістр». Вважаємо, що між здобувачами освіти і НПП належним чином налагоджена взаємодія. Питань, побажань з боку здобувачів освіти за період дії ОНП не виникало.</p>	<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p> <p>Рівень відповідності Рівень В</p> <p>ГЕР погоджується з ЕГ щодо доцільності представлення списку основної та додаткової літератури після кожного блоку в програмі Атестаційного іспиту.</p>	<p>Погоджуємось з необхідністю структурувати загальний перелік літературних джерел до атестаційного екзамену за окремими тематичними блоками, виділяючи основні та додаткові види літератури.</p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ	Проект висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
<p>1. У більшості РНП відсутні не розмежовані види завдань, відсутні чіткі та прозорі критерії оцінювання поточного контролю, що може ускладнювати розуміння здобувачами процесу оцінювання за певними видами робіт.</p> <p>2. У “Програмі атестаційного комплексного іспиту” запропонований загальний, обширний перелік літературних джерел</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. Розмежувати види завдань, додати чіткі та прозорі критерії оцінювання поточного контролю для розуміння здобувачами процесу оцінювання за певними видами робіт.</p> <p>2. Систематизувати та запропонувати здобувачам літературу для підготовки до атестаційного екзамену за кожним блоком програми, що б допомогло б здобувачам у ґрунтовній підготовці до цієї форми атестації.</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень В</p>	<p>Погоджуємось з необхідністю структурувати загальний перелік літературних джерел до атестаційного екзамену за окремими тематичними блоками, виділяючи основні та додаткові види літератури.</p>		

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ	Проект висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень А</p>	<p>Університет висловлює вдячність за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОНП за цим критерієм.</p>	<p>Критерій 6. Людські ресурси Рівень відповідності Рівень А</p>	<p>Університет висловлює вдячність за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОНП за цим критерієм.</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень А</p>	<p>Університет висловлює вдячність за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОНП за цим критерієм.</p>	<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень А</p>	<p>Університет висловлює вдячність за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОНП за цим критерієм.</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.</p> <p>Здобувачі є мало інформованими щодо можливостей свого безпосереднього (не через студентське самоврядування) впливу на зміни в ОНП.</p> <p>Рекомендація: Провести зі здобувачами до чергового перегляду ОНП роз'яснювальні заходи, спрямовані на пояснення їхніх можливостей з внесення пропозицій про зміни в</p>	<p>Оскільки у 2022-2023 році буде лише перший випуск здобувачів освіти, то думка випускників важлива для гаранта і НПП, які забезпечують ОНП, буде врахована при внесенні змін у змістове наповнення РНП і при підготовці нової редакції ОНП.</p>	<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми Рівень відповідності Рівень В</p> <p>Загалом, здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості через органи студентського самоврядування. Водночас, потребує посилення інформаційна робота зі здобувачами щодо розуміння можливостей впливу безпосередньо на зміст освітньої програми. Роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду ОНП шляхом надання пропозицій до змісту ОНП та практичної підготовки здобувачів освіти. Водночас, поза увагою залишаються інші процедури забезпечення її якості. Зокрема, мета ОНП, ПРН, зміст обов'язкових ОК.</p>	<p>Опис ОНП Нейропсихології було переглянуто і удосконалено на початку 2022 року. В процесі роботи над програмою всі бажаючі могли надсилати свої рекомендації на е-мейл кафедри Експериментальної та прикладної психології psy.exp.knu@gmail.com.</p> <p>Те ж саме стосується залучення роботодавців до уточнення мети ОНП, ПРН, змісту обов'язкових ОК.</p>

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ	Проект висновку ГЕР	Відповідь КНУТШ
<p>ОНП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень В</p>			
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</p> <p>Відсутня можливість перегляду на сайті ЗВО результатів громадського обговорення проекту ОНП, що мають включати пропозиції та зауваження стейкхолдерів, задля інформування заінтересованих сторін про зміст оновлення проекту ОНП та відсутнє посилання за яким можна надсилати відгуки, побажання, рекомендації щодо ОНП усіх зацікавлених сторін.</p> <p>Рекомендації: 1) після закінчення громадського обговорення проекту освітньої програми оприлюднювати на сайті ЗВО зведену інформацію</p>	<p>Всі відгуки і зауваження стейкхолдерів оприлюднені на сайті факультету у розділі, присвяченому ОНП (https://psy.knu.ua/study/e-programs#128-531-09-vidhuky-steikkholderiv). З метою урахування рекомендації планується доповнити оригінали відгуків також зведеною інформацією про їх зауваження. Такий документ існує і був запропонований комісії (див. розділ Запити та відповіді - https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/6630), однак наразі він є внутрішнім документом і не оприлюднений на сайті ЗВО.</p> <p>Рекомендація створити посилання для можливості надання відгуків, рекомендацій, побажань щодо ОНП уявляється слушною і буде виконана.</p>	<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p> <p>Рівень відповідності Рівень В</p> <p>Стейкхолдери обізнані з ОНП та мають чітке розуміння про свій механізм впливу на формування її змісту. Водночас, на офіційному сайті ЗВО відсутнє посилання для можливості надання відгуків, рекомендацій, побажань щодо ОНП з метою забезпечення прозорості й публічності реалізації ОНП.</p>	<p>Всі бажаючі можуть надсилати свої рекомендації на е-мейл кафедри Експериментальної та прикладної психології psy.exp.knu@gmail.com.</p>

Звіт ЕГ	<i>Коментар КНУТШ</i>	<i>Проект висновку ГЕР</i>	<i>Відповідь КНУТШ</i>
<p>про зауваження та пропозиції від стейкхолдерів; 2) створити посилання для можливості надання відгуків, рекомендацій, побажань щодо ОНП з метою забезпечення прозорості й публічності реалізації ОНП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію Рівень В</p>			